

Arkadaşılık Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Arkadaşılık Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17003>

Abstract

Arkadaşlık Ölçeği'nin (Friendship Scale) bu girişi, ölçeğin Türkçe'ye adaptasyon ve geçerlik/güvenirlilik çalışması (Elbasan vd., 2013) özetlemektedir. Ölçek, yaşı bireylerin sahip oldukları arkadaşlık ilişkilerinin kalitesini ve sağladığı sosyal desteği değerlendirmek amacıyla kültürel olarak adapte edilmiştir. Çalışma, ölçeğin **sağlıklı ilişkili yaşam kalitesi** ve fonksiyonel mobilite parametreleri ile ilişkisini incelemeyi de amaçlamıştır. Elde edilen psikometrik sonuçlar, Türkçe formun yüksek düzeyde güvenilir ve geçerli olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Arkadaşlık Ölçeği, Kültürel adaptasyon, Geriatri, Yaşam Kalitesi, Yapı geçerliliği, Güvenirlilik, Sosyal destek.

Yazarlar

Bulent Elbasan, Gul D. Yilmaz, Yavuz Cirak, & Murat Dalkilinc.

Amaç

Arkadaşlık Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin arkadaşlık ilişkilerinden algıladıkları destek düzeyini ve bu ilişkilerin kalitesini ölçmektir. Adaptasyon çalışması'nın özel amacı ise, ölçeğin orijinal yapısını bozmadan Türkçe konuşan popülasyonun kültürel bağlamına uygun hale getirmek ve özellikle yaşı bireylerde uygulanabilirliğini sağlamaktır.

Bu adaptasyon, yaşı bireylerin sosyal çevrelerinin ve arkadaşlık bağları'nın onların **sağlıklı ilişkili yaşam kalitesi** ve günlük aktivitelerdeki **fonksiyonel mobilite** düzeyleri üzerindeki potansiyel etkilerini araştırmayı mümkün kılmıştır.

Yapı

Arkadaşlık Ölçeği, bireylerin sosyal refahının temel bir bileşeni olan arkadaşlık ilişkilerinin çok boyutlu doğasını ölçen bir psikolojik yapıyı temsil eder. Ölçek, dostluk, güven, paylaşılan deneyimler ve duygusal yakınlık gibi temel unsurlara odaklanır.

Türkçe adaptasyon çalışması'nın sonuçlarına göre, ölçek 6 madde ve 6 boyuttan oluşmaktadır. Bu bulgu, ölçeğin her bir maddesinin, ölçülen **arkadaşlık yapısını** birbirinden ayrıntılı, spesifik bir yönünü temsil ettiğini ve yapının yüksek derecede ayrıntılı alt bileşenlere sahip olduğunu göstermektedir.

Geçerlik

Arkadaşlık Ölçeği'nin Türkçe formunun geçerlik analizi, ölçeğin amaçlanan psikolojik yapıyı ne ölçüde doğru ölçtüğünü belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Yapı geçerliliği (Construct Validity) analizleri, Temel Bileşenler Yöntemi (Principal Component Analysis) kullanılarak incelenmiştir. Bu analiz, veri setindeki varyansın büyük bir kısmını açıklayan temel faktörleri ortaya çıkarmayı hedefler.

Faktörlerin daha net bir şekilde yorumlanabilmesi için **Varimax döndürme** (Varimax Rotation) yöntemi uygulanmıştır. Bu analizler sonucunda ölçeğin 6 madde ile birlikte 6 farklı faktörden oluştuğu tespit edilmiştir. Bu yapısal sonuçlar, ölçeğin kültürel adaptasyon sürecinde benzersiz bir faktör yapısı sergilediğini göstermektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenilirliği (Reliability), farklı zamanlarda veya farklı madde setlerinde tutarlı sonuçlar verme yeteneğini gösterir. Bu çalışmada, ölçeğin hem iç tutarlılığını hem de zamana bağlı kararlılığını incelemiştir.

İç Tutarlılık Katsayısı (Internal Consistency) olarak hesaplanan Cronbach alfa değeri $\alpha = .89$ olarak bulunmuştur. Bu değer, psikometri literatüründe ölçeğin maddelerinin birbiriyle yüksek düzeyde tutarlı olduğunu ve güvenilir kabul edildiğini işaret etmektedir.

Ölçeğin kararlılığını ölçmek için kullanılan **Test-tekrar test** (Test-retest) güvenirlik katsayısı ise 0.98 gibi oldukça yüksek bir değerde ölçülmüştür. Bu sonuç, ölçeğin kısa veya orta vadede uygulandığında sonuçların son derece kararlı olduğunu ve ölçüm hatasının düşük olduğunu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Arkadaşlık Ölçeği'nin faktör yapısı, **Temel Bileşenler Yöntemi** ve **Varimax döndürme** kullanılarak analiz edilmiştir. Bu analiz, ölçeğin 6 maddesinin 6 ayrı faktöre ayrıldığını ortaya koymuştur.

6 maddeye karşılık 6 faktörün bulunması, her bir maddenin başlıca bir boyutu temsil ettiğini veya adaptasyon popülasyonunda (yaşlılar) arkadaşlık algısının çok spesifik alt bileşenlere ayrıldığını düşündürmektedir. Bu yapı, ölçeğin orijinal yapısından farklılıklar gösterebilir ancak adaptasyon çalışması kapsamında geçerli kabul edilmiştir.

Ölçek Yapıs?

Test Türü: Uyarlama (Cultural Adaptation)

Format: 6 madde ve 6 boyuttan olmaktadır.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yařlı Bireyler (Elderly)

Yař Grubu: Geriatrik Popülasyon

Popülasyon Detaylar?: Evde yařayan ve huzurevinde ikamet eden yařlı bireyler.

Test Metodolojisi: 5'li Likert Tipi derecelendirme ölçeği kullanılmaktadır.

1: Hiçbir Zaman

2: Nadiren

3: Bazen

4: Sıklıkla

5: Çoğu Zaman

Anahtar Kelimeler

Sosyal destek, Psikometri, Geriatri, Faktör analizi, Yaşlılık, Güvenirlik katsayısı, Arkadaşlık.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Bulent Elbasan

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Bilgi mevcut değildir.

İletişim E-postası: bulentelbasan@gazi.edu.tr

Yazma Adresi: Bilgi mevcut değildir (Gazi Üniversitesi ile ilişkilidir).

İzinler ve Ücretler, Test Yılı

Ölçeğin orijinal adaptasyon ve geçerlik/güvenirlik çalışması 2013 yılında yayınlanmıştır.

Ölçeğin kullanım izinleri ve ücretleri hakkında kesin bilgi için sorumlu yazar Bulent Elbasan ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Çalışmanın tam metnine aşağıdaki bağlantılar aracılığıyla erişilebilir:

Makale Bařlantıs?: proxy2.marmara-elibrary.com

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: friendship-scale-toad.pdf

Referanslar

Elbasan, B., Yilmaz, G. D., Cirak, Y., & Dalkilinc, M. (2013). Cultural adaptation of the Friendship Scale and Health-Related Quality of Life and Functional Mobility Parameters of the elderly living at home and in the nursing home. *Topics in Geriatric Rehabilitation, 29*(4), 298-303.

Arkadaşlık Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ařařdaki ölçek maddeleri, orijinal dillerinde korunmalđ ve hiçbir şekilde deđiřtirilmemelidir.

Kaynak işerikte Arkadaşlık Ölçeği'nin orijinal maddeleri sağlanmamıştır. Ölçek toplam 6 madde ve 6 boyuttan oluşmaktadır. Tam maddeler için yukarıda belirtilen referans makaleye bařvurulmasđ gerekmektedir.